

Från andra sidan längtan

[nggallery id=83]

Vägen till vuxenliv blev olika för Cizzi och Jacqueline. För den ena sjukdom och en slocknad livsvilja. För den andra ett gryende konstnärsskap. Den ena framför kameran. Den andra bakom.

Text: Cizzi & Jacqueline Hellman | Bild: Jacqueline Hellman | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2011](#)

Cizzi: Jag har alltid drömt om att vara som en fågel, fri och inga bråk. Bara flyga i friheten.

Jag blev inlagd för att jag vägde för lite. Det var det enda som de kunde bevisa genom vågen. Men att jag ville dö kunde ingen se eller förstå.

Jacqueline: Jag började fotografera med förhoppningen att jag skulle kunna rädda Cizzi. Jag tänkte att mitt hårda arbete genast skulle få en stärkande effekt och att jag skulle hjälpa både Cizzi och alla andra som mår dåligt. Tillfrisknandet

skulle gå av sig självt.

Cizzi: När jag i början sa att jag inte ville leva längre så trodde jag att jag var på botten men det har visat sig att de var så svaga tankar. Nu är det mer allvar och jag har inga spärrar, inga hinder som stoppar mig om jag får chansen att ta mitt liv. Nu känner jag att själen har lämnat mig och det är bara en zombie som går runt, en kropp utan själ. Man kunde falla så himla mycket mer än vad jag trodde. Hade aldrig kunnat föreställa mig att man kunde må såhär dåligt.

Jacqueline: När jag inte nådde mina mål slog verkligheten klorna i mig. Det spelade ingen roll hur många brev jag skrev eller hur ofta jag försökte locka med berättelser om hur bra livet kan vara. Jag kunde inte hjälpa henne. Det enda jag fick var bilder. Så började berättelsen om Cizzi. En berättelse om samhällsideal, tvångsvård och längtan. En skildring om inte bara henne, utan också om vänskap. Vår vänskap.

Cizzi: Två gånger var de och hälsade på mig. Två gånger på två år. Jag önskar att någon kunde krama mig och säga att allt kommer att bli bra. Att jag kommer kunna leva som en 22 åring ska göra.

Jacqueline: Jag är tvungen att fotografera för att minnas, för att förstå, för att visa på att jag har levt. Jag vill fotografera min samtid, för att få fram det som annars inte syns. Mina bilder är tagna av någon som söker och vill så mycket, men egentligen är det inte mer än så. Kameran är i stunder min högra arm, ibland är det bara en kamera.

Cizzi: Förväntan för mig är döden. Jag längtar efter den och jag har en förväntan om att den kommer att vara så skön. Ligga i en grav, inte kunna känna eller tänka. Bara vara.

Jacqueline: Jag kom direkt från gymnasiet och hade ingen relation med fotovärlden. De senaste tre åren har jag lärt mig allt, och det viktigaste har varit mötena med människor som

har tagit mig framåt, en personlig resa som bara har börjat.

"Det enda jag fick var bilder"

När Cizzi blev sjuk hoppades Jacqueline kunna hjälpa genom att följa henne i vardagen med sin kamera. Det blev en berättelse om självskador, tvångsvård och vänskap.

Text: Anna Fredriksson

Frågan kan inte vänta: Hur mår Cizzi i dag? Efter att ha sett utställningen Från Andra Sidan Längtan på Fotografiska i Stockholm i våras har jag burit den med mig.

– Hon mår lite sämre just nu, men bättre jämfört med för två år sedan, säger Jacqueline Hellmann. Då när bilderna i utställningen togs.

Både Jacqueline och Cizzi vet att bakslag kommer att komma. Speciellt efter den långa vårdtiden på sex år. Cizzi måste få in rutiner igen, som att gå och handla, laga mat och andra vardagssaker som hon inte gjort när hon varit i sjukhusets isolerade värld. I dag bor hon till största delen i egen lägenhet och har två personliga assistenter till sin hjälp.

Jacqueline och Cizzi gick i samma klass i högstadiet. De blev nära vänner direkt.

– Vi gick i 9:an när hon plötsligt hade skurit sig. Det var första tecknet jag såg på att hon mådde dåligt. Jag frågade henne om det inte hade gjort ont.

Cizzi svarade att jämfört med smärtan inombords gjorde det inte ont. Det kanske kan få människor att förstå vad självskador handlar om. Att den yttre smärtan under en stund ersätter den inre, reflekterar Jacqueline.

– Jag började gymnasiet och Cizzi las in på BUP, Barn- och ungdomspsykiatri.

Hon skulle bara vara där en kort period men blev kvar.

Jacqueline gick ut gymnasiet och Cizzi hade flyttat till vuxenpsyki.

För Jacqueline blev fotograferandet ett sätt att hantera situationen och vänskapen med Cizzi.

– Det var ett sätt för oss att mötas, trots att jag inte helt kan förstå hennes tankar. Projektet blev någonting som vi hade tillsammans, med det gemensamma målet att berätta hennes historia och skildra vår vänskap.

Det var hösten 2008 som hon frågade Cizzi om det var okej att följa henne i vardagen.

– Hon var väldigt nedgången då och det var mest som att det inte spelade någon roll. Men så småningom blev det betydelsefullt för henne.

Jacqueline ville berätta om Cizzis erfarenheter, som hon menar delas av många andra unga. Hon hoppades kunna hjälpa Cizzi som kände sig missförstådd och ville synas för den hon var.

– Med hjälp av bilder försöker jag få henne att se sig själv genom mina ögon. Att hon är vacker, och en fantastisk vän. Något helt annat än hennes egna självdestruktiva tankar.

När Cizzi togs in i psykiatrin upplevde Jacqueline att hela Cizzis livsstil förändrades. Vården blev hennes familj.

– Kanske är man ganska rädd för att komma ut igen. Den som skär sig och har ätstörningar står högt i rang inom psykiatrin. Att vara inlagd är inte det bästa sättet att hantera ungas självskadebeteende.

Bilderna har gett Cizzi perspektiv på sin sjukdom. Till Jacqueline har hon sagt: "När jag låg på avdelning 14 tyckte jag att jag var tjock – men det ser jag nu att jag inte var." Då vägde hon 39 kilo. Bilderna gav distans till de sjuka tankarna.

Du ville hjälpa henne att bli frisk?

– På många sätt tycker jag att hon är friskare än andra. Hennes sätt att reagera på det bemötande hon fått är adekvat. Den som klarar sig genom det utan att reagera negativt kan man ju undra över.

Deras vänskap är stark. Det hoppas Jacqueline bidrar till att Cizzi mår bättre. Relationer är viktiga, obetalbara har Cizzi sagt.

Vad har då projektet gett Jacqueline?

– Jag håller på med något jag verkligen tror på. Förut var jag

frustrerad över hur jag uppfattade vården. Nu är jag frustrerad över att projektet kan nekas utställningsplats eller stipendium. Om mitt projekt kan rädda en eller två, då är det ju viktigt.

Jacqueline har upplevt en viss rädsla hos somliga att utställningen skulle uppmuntra eller romantisera självskadebeteende.

– Men detta är verkligheten för många unga. Föräldrar och lärare möter självskadebeteende och står nog många gånger handfallna. Vi visar det här på ett helt nytt sätt, med Cizzis egna ord som en stor del i utställningen.

Om sig själv berättar Jacqueline Hellmann, att hon till största delen är uppväxt på landet söder om Kalmar med mamma, två syskon och djur. Är nu 22 år, bor i Malmö – i porten intill den lägenhet där verklighetens Lilja var instängd det som blev filmen i Lilja 4-ever. Men hon har även "ett andra hem" i Malmö som drivs ideellt av ungdomar: Glassfabriken på en tvärgata från Möllan.

Jacqueline gick fotolinjen på folkhögskola i Svalöv. Tog jobb som skolfotograf fem veckor i höst, men det blev två.

– Jag blev uttråkad och kände stress hela tiden. Målet är att leva som fotograf. För mig går jobb och liv hand i hand.

Thomas H Johnsson, fotograf, är hennes förebild och mentor. Han hjälpte henne att sätta ihop utställningen på Fotografiska.

Planer inför framtiden: Utställningen ska bli en fotobok, kanske film. På Dunkers i Helsingborg kan man även visa rörliga bilder. Hon tänker filma Cizzi med sin iPhone och visa på Dunkers. Hon hoppas projektet ska växa vidare, kanske följas upp om tio år – som triologin Dom kallar oss mods.

Hon har en samtidsskildring på gång, också om ungdomar, men det är "en helt annan grej". Hon vill föreläsa för gymnasieklasser.

– Jag som är ung kanske kan inspirera dem att berätta historier ur sitt liv.

ordomening@hotmail.com

jacqueline.m.hellmann@gmail.com

Se filmen

["Cizzi – en berättelse från andra sidan längtan" på SVT Play.](#)

Läs vidare

www.fotografibloggen.se

Från Andra Sidan Längtan av Jacqueline Hellman visades på Fotografiska Museet i Stockholm 31 maj – 21 augusti 2011.

Visades på Scandinavian Photo vid Värnhem i Malmö 12 januari – 2 februari 2012 och på Dunkers i Helsingborg också under 2012. Finns på Facebook.

Kan bokas på *jacqueline.m.hellmann@gmail.com*